

Afrapportering af

Borgerinddragelse på Greve Museum

Projekt nr. : 2003-33-81-0052

Indledning	2
En 3-trins tragtproces	3
Trin 1: Cafe seminar.....	3
Trin 2: Forum-teater.....	4
Trin 3: workshops	5
Hvad har det givet os? - forumteater	6
Hvad har det givet os? - fokusgruppeinterview	7
Børne-vinklen på udstillingsperioden	8
Bedsteforældre fortælleværksted	8
Stileprojektet	10
Seminar for borgernes børn.....	11
Indsamlingsdage	12
Rekruttering af deltagere	13
Fokusgruppeinterviewene.....	14
Borgernes børn	14
Indsamlingsdagene	15
Materiale	15
Afslutning/perspektivering	16

Indledning

Borgerinddragelsesprojektet på Greve Museum har været centreret omkring at inddrage kommunens borgere fra første færd i udviklingen af en ny permanent udstilling. I løbet af 15 arrangementer har Greves borgere bidraget med viden, fortællinger og materiale til udstillingen. Den kommende udstilling omhandler Greve Kommune i perioden 1915-1990. En periode, som modsat den museale sædvane, kan fremvise et væld af nulevende informanter. Det giver en særlig gunstig mulighed for vidensindsamling men samtidig en særlig problematik i forhold til at skulle udstille en tid, som mange af museets publikum har oplevet på egen krop og dermed har både viden og forudantagelser om. Det er vigtigt for Greve Museum, at kommunens borgere skal kunne genkende sig selv i den nye udstilling men samtidig også møde andre måder at leve på i Greve. Da der oven i købet er tale om en permanent udstilling, som skal afspejle museets særlige ansvarsområder om udvikling fra land til forstad, har disse oplagte muligheder og udfordringer affødt ideen til at inddrage borgerne målrettet. Museet vil gerne have kommunens borgere til at inspirere og kommentere hinandens erindringer. For at hjælpe hukommelsen på gød har vi valgt at eksperimentere med nye og anderledes former for borgerinddragelse, som bevæger sig ud over det almindelige interview, erindringsindsamling m.m. Borgerinddragelsesprojektet består således indtil videre af 15 forskellige arrangementer som i kronologisk rækkefølge er fordelt på:

- 1 indledende cafe workshop
- 4 tema-aftener med forum teater
- 6 fokusgruppeinterviews / taktile workshops
- 1 bedsteforældre fortællerværksted
- 2 indsamlingsdage
- 1 aften arrangement for de tidligere deltagernes "børn".

Der har i alt deltaget 57 forskellige mennesker i borgerinddragelsesprojektet, hvoraf 38 ikke har brugt museet tidligere. Flere af borgerne har deltaget ved mere end et arrangement.

Museets personale var inviteret til at overvære den store, indledende og idé givende cafe workshop. Medarbejderne har desuden deltaget i alt det faglige til en eller flere af de centrale tema-aftener med forum teater. De to indsamlingsdage blev gennemført af projektets projektmedarbejder samt museet samlingsinspektør. De resterende arrangementer blev varetaget af projektets projektmedarbejder.

Projektet er i første omgang udviklet af museets leder, og det er denne, der har været overordnet ideudvikler og projektleder gennem hele forløbet.

En 3-trins tragtproces

Borgerinddragelsen er indtil videre blevet gennemført via en tre trins tragtproces, hvor museet har arbejdet sig længere og længere ned i detaljerne indtil arrangementernes historier var knyttet til en enkelt genstand. Første trin var at invitere til et indledende cafe-seminar, hvor vi med en håndfuld brainstormsteknikker fik et væld af historier frem til brug for det videre projekt. Hvert efterfølgende trin er nøje udvalgt på baggrund af det foregående. Denne måde at involvere informanterne på grunder i ideen omkring den nye udstilling, hvor en enkelt genstand skal kunne rumme forskellige historier, måske modsatrettede, alt efter hvilken vinkel, genstanden betragtes fra. Tesen er, at vi erkender, oplever, forstår og ønsker virkeligheden forskelligt, og at det er vigtigt at give plads til alle de besværlige og modsatrettede versioner af livet. Ved at sætte chip på eller ved udstillingens enkelte genstande, fotos eller arkivalier skal den nye udstilling kunne tilbyde publikum at opleve udstillingen fra et bestemt perspektiv. I samspil med en form for auditiv eller visuel formidling forventer vi, at denne teknologi vil give mulighed for at guide publikum igennem udstillingen fra ét bestemt perspektiv af gangen. Både ud fra genkendelige og for dem fremmede perspektiver. I det følgende vil de enkelte delprocesser i borgerinddragelsen blive beskrevet og disses resultater samt vores refleksioner fremlagt.

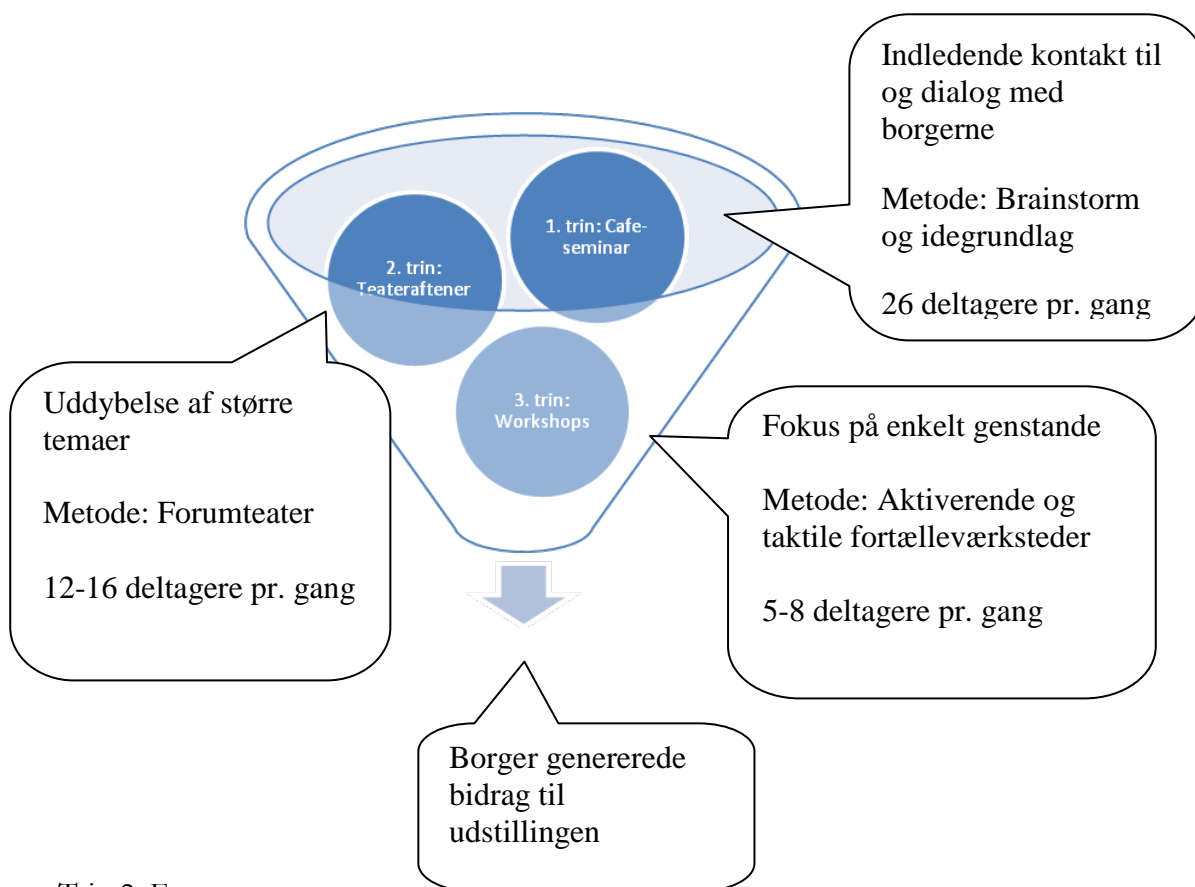

Trin 1: Cafe seminar

Til cafe-seminariet bad vi på forhånd borgerne fortælle om: ”en særlig begivenhed”, ”den vigtigste oplevelse fra Greve”, og ”forskelle i levevis i Greve”. En konsulent i historiefortælling, Lena Bjørn fra Dacapo teatret, stod i spidsen for aftenen og sørgede for, at deltagerne blev ”opvarmet”.

Der blev genereret i alt 149 forskellige historier, som ledte os til at identificere fire hovedtemaer i den videre borgerinddragelse: 1) Og hvad med børnene, 2) Arbejdsliv, 3) Fester i fællesskaber og 4) Indkøb og forretningsliv. Således var det borgernes erindringer og valg af historier, der formede resten af borgerinddragelsesprocessen. Til disse tema-aftener sammensattes deltagerne således at den samlede deltagerkreds ved hvert arrangement repræsenterede forskellige syn, oplevelser og holdninger til det pågældende tema. Museet ønskede at bringe den mangefacetterede virkelighedsopfattelse frem, hvor forskellige former for liv brydes.

Udvælgelsen af temaerne sigtede mod at sætte fokus på forskellige former for kulturmøde i lokalsamfundet som konsekvens af flere måder at leve og se livet på.

Trin 2: Forum-teater

De fire arrangementer med forumteater gennemførtes i samarbejde med Dacapo teatret, som har specialiseret sig i at kombinere konsulentvirksomhed og teater. Forumteatret og historiefortællingen har bl.a. det formål at fungere som graveredskab i borgernes erindring.

Til hvert arrangement udarbejdede museet et idéoplæg til Dacapo teatret, som derefter forberedte en eller flere scener, der behandlede aftenens tema. Scenerne var oplæg, der skulle få deltagerne til at protestere over og kommentere på den konkrete udlægning af en fortidig virkelighed. Især brugbart

viste det sig at være, når de kunne protestere over skuespillernes fremstilling, og de kunne fortælle hvordan, det i ”virkeligheden” var – eller diskutere dette. I fællesskab skabte deltagerne således den erindrede virkelighed – i en fælles fortælling eller i form af modstridende eller supplerende virkelhedsbilleder. På denne måde er det antagelsen, at museet, ved brug af teatrets visuelle, kropslige og følelsesmæssige natur, kan fremdrage detaljerede erindringer, museet ikke kan spørge eller læse sig til.

Trin 3: workshops

Fra de store temaaftener bevægede museet sig over mod mindre fokusgruppeinterview med mere detaljerede oplysninger og mere taletid til den enkelte. Her kan man spørge: Hvorfor så ikke lave helt almindelige enkeltmands interview? Fordi vi stadig ønskede at lade informanterne inspirere hinanden med deres historier, sætte hinandens erindringer på arbejde samt få de divergerende fortællinger i spil ved at lade dem kommentere på hinandens. Som bekendt får man kun svar på de spørgsmål, man stiller, men hvad med alle de spørgsmål, interviewer ikke har viden eller fantasi til at stille? Og hvad med de erindringer, der aktiveres gennem følelser, gennem kontakt til genstande, steder m.m.

Der var tale om workshopprægede arrangementer, hvor deltagerne blev hjulpet i gang med at fortælle ved visuelle og taktile opgaver og hjælpemidler. Der afholdes to forskellige arrangementer, hvoraf det ene handlede om cyklen og deltagernes forskellige brug af denne. Det andet banede sig vej ind i de enkelte hjem og så på interiør, indretning og hjemmets funktioner.

I det første sæt interviews tilfælde brugtes to ældre cykler fra museets samling, som deltagerne skulle ”klæde på” med farvekodede post its, stikord og med et udvalg af cykel-relaterede genstande fra magasinet. I det andet udstyredes deltagerne med opslagstavler, som de skulle fylde med sedler og udklip af møbler og andet interiør, der repræsenterede deres første hjem i den nuværende Greve kommune. På denne måde fik museet altså en meget konkret ide om, hvordan de enkelte hjem har set ud, samt hvordan brugen af hjemmet er foregået for forskellige familier og de enkelte familiemedlemmer. Der skabes en kobling mellem kulturhistorien og det materielle.

Hvad har det givet os? - forumteater

Arrangementerne med forumteater formåede at frembringe diverse brydninger, konflikter og forskellige opfattelser blandt deltagerne, som ivrigt kommenterede og diskuterede hinandens fortællinger, og skuespillet. Da den første aften var ved vejs ende, var det kommentarer som ”Fremragende”, ”Fantastisk”, ”Morsomt”, ”Sjov måde at gøre det på”, ”Ikke-klaustrofobisk” og ”hjælper på hukommelsen på en morsom måde”, der mødte museet. Forumteatret som metode tilbød et godt redskab til på naturligvis at skabe en let, afslappet og humoristisk stemning som følge af skuespillets sjove situationer og figurer.

Vi har lært, at det er essentielt at få skabt en god gruppedynamik, hvilket hænger sammen med at give deltagerne en fornemmelse for fællesskab i og om deres fortællinger. Dvs. at det for metodens brugbarhed er meget vigtigt, at alle deltagerne på en eller anden måde føler, at det vedkommer dem - at de føler ejerskab til fortællingerne og de heraf genererede skuespilscener. Forumteatret fungerer derfor rigtigt godt i forbindelse med de temaer, der har sit udspring i det fælles offentlige rum og dermed har karakter af en form for kollektiv erindring. Her formåede metoden at trække en masse interessante og hidtil udokumenterede historier frem, som deltagerne indbyrdes aktiverede og

reaktiverede hinanden og deres fortælle lyst gennem. På denne måde udfoldedes fortællingerne til stadighed uden megen indgriben fra museets side. Særligt interessant blev det, når deltagerne provokeredes af små skævheder og anakronismer i rollernes indbyrdes relationer, deres tiltaleformer, deres udtryksformer, deres handlemønstre, deres refleksioner m.m. Dette fremprovokerede kommentarer, som gav oplysninger om ellers svært håndgribelige og utilgængelige emner såsom normer, værdier, uskrevne regler, tabuer, kulturelle konventioner osv. Alt sammen noget, der er svært at få et brugbart svar på, hvis man spørger direkte til det. Den information, der kommer ud af et sådant arrangement er overbliksgivende og divergerende, og netop derfor fungerer det særlig godt, når man har brug for at danne sig et overblik over de forskellige potentielle historier og vinkler, der kan være relevante at bore dybere i senere hen. Interessant var det at opleve, at emnet arbejdsliv var mindre egnet til denne form. Antageligt fordi deltagerne konkrete arbejde ikke var en del af en fælles erindring.

Hvad har det givet os? - fokusgruppeinterview

Også de alternative fokusinterview- og workshops fungerede godt. Her var det tydeligt, at deltagerne inspirerede hinanden med deres historier, som gav anledning til, at andre kom i tanke om nogle nye. Betydningen af den fysiske aktivering af deltagerne var ligeledes tydelig. Ved et normalt interview aktiveres informanten kun i form af tale og erindring, men ved hjælp af denne metode, der kræver, at flere sanser tages i brug, bliver de også fysisk aktiveret. Informanten bliver herre over situationen i stedet for interviewereren, hvilket i vores tilfælde afstedkom høj grad af engagement og fortællelyst. Deltagerne var ivrige efter få tur til at hente en genstand frem og fortælle deres historie og de andre deltagere lyttede interesseret med.

Der var desuden ingen tvivl om, at tilstedeværelsen af genstandene var en god hjælp og inspirationskilde for deltagernes erindringer. De satte gang i nogle historier, som museet måske ellers ikke ville have fået med. Historier som deltagerne ellers ikke havde tænkt på at fortælle, fordi de oplevedes som for hverdagsagtige, uinteressante eller som ubetydelige detaljer. Lige så vigtigt er det at nævne, at tilstedeværelsen af genstande fik deltagerne til at komme i tanke om og fortælle om de genstande, der *ikke* var til stede. ”*Hov I mangler jo en...*” og så kom værdifulde historier frem i lyset. Oplysninger, som også er vigtige i forhold til en kommende indsamling.

Børne-vinklen på udstillingsperioden

De tre trin beskrevet overfor udgjorde grundstenene i den metodiske 3-trinsproces. Da museet var nået så langt i projektet, ønskede vi at tage hul på to andre aspekter af livet i Greve Kommune 1919-1990, som supplerede og udvidede den viden, vi allerede havde fået. Her var det historier og fortællinger om samme periode, men fra børnenes synsvinkel, der var vigtig for os at få med, og vi eksperimenterede med tre forskellige former for arrangementer: 1) Et bedsteforældre fortælleværksted, 2) et for nuværende skolebørn og 3) et seminar for de tidligere deltageres børn.

Bedsteforældre fortælleværksted

Formålet med dette arrangement var at finde ud af, hvilke historier om Greve og livet her, som bedsteforældre-generationen (der flyttede til Greve i 1960'erne og 1970'erne), vælger at videregive til deres børnebørn og på hvilken måde, de bliver fortalt. Dette med henblik på at få en viden om, hvilket billede dagens børn i Greve Kommune har af den tid, som skal udstilles i den nye permanente udstilling. Det er vigtigt, da denne skal indgå i fremtidig uv-tilbud. Vi ville vide hvilke historier de får af deres bedsteforældre, og hvordan disse fortælles? Vi inviterede derfor en masse bedsteforældre til at tage deres børnebørn med op på museet, hvor de ved hjælp af medbragte genstande og fotos skulle fortælle børnene nogle selvvalgte historier. Vi ville optage fortællingerne på mp3 og observerede børnenes reaktioner og ansigtsudtryk. Vores tese var, at bedsteforældrene fortæller dels de historier, som de selv gerne vil have videregivet, dels de historier, som børnene gider høre på. Vores tese indeholdt derfor også det element, at historierne videregives som en ”røverhistorie” med lidt mere drama end i virkeligheden. Vi var således fuldt klar over, at

bedsteforældrenes fortælling – netop ville være en gendigtning – og at denne gendigtning er tilpasset børn. Dette ville vi gerne udnytte i en kommende udstilling – både som ”røverhistorier” og som baggrund for at reflektere over erindringer. Endelig forventede vi, at mange af disse historier har større udsagnskraft end en enkelt bedsteforældrehistorie – og dermed at disse historier kunne skabe genkendelse hos børn, når de møder udstillingen.

Arrangementet var desværre ikke en succes, men det lærer man også af. For det første var der kun to tilmeldinger – også selvom, der blev ringet ud til alle de inviterede. Mange mente enten, at de ikke havde noget at byde ind med, eller at det var en kunstig situation, som de ikke havde lyst til at sidde i. Hvorfor sidde på museet og fortælle, når man har gjort det så mange gange derhjemme før? Det var planlagt, at hver bedsteforældre, skulle fortælle til sit eget barnebarn for at skabe den tætte kontakt de to imellem og for at skabe en situation, hvor barnet for det første blev mere tvunget til at høre efter og have øjenkontakt med fortælleren. For det andet, at dette skulle opfordre børnene til at stille spørgsmål – og for det tredje: at sikre at bedsteforældrene fortalte til børnene og ikke til museets medarbejder. Det lykkedes ikke. En af deltagerne mente, at det ville være en akavet situation, hvis vi gjorde det sådan, når nu de ikke var flere deltagere, og hun ønskede, at alle satte sig sammen. Den anden deltagers barnebarn var dog 18 år, og det var ham, hun havde forberedt en historie til, så denne passede ikke til de andre børnebørn på 7 og 11. Desuden viste det sig at være yderst afgørende, hvor gode bedsteforældrene var til at fortælle historier for at fastholde børnenes interesse og ikke nødvendigvis hvad historierne handlede om.

Men selv ved en god fortæller virkede det ikke som om, at historierne fængede børnene i særlig høj grad. Bedsteforældrene var i midten af tyverne, da de flyttede til Greve, og sådanne "voksenhistorier" var ikke lige noget for børn.

Til sidst skulle børnene interviewe bedsteforældrene. På denne måde var det håbet, at vi kunne få en ide om, hvad børnene fandt spændende og gerne ville høre noget om – og altså også ville finde spændende i en udstilling. Det børnene imidlertid var interesserede i at høre om, viste sig at være "poesi-bogs spørgsmål" så som: Hvad var din yndlingsbog? Var der nogen, der kunne lide dig? Hvad var dit yndlings smykke? Og lign.

Det må desværre konkluderes, at et sådan arrangement svært lader sig gøre. Det bliver akavet, når bedsteforældre skal fortælle til sine børnebørn under observation og i fremmede omgivelser.

Desuden har bedsteforældrene allerede fortalt de historier, der er vigtige for dem tidligere. Vi vil dog arbejde videre med ideen og søge at imødekomme indvendingerne.

Erfaringerne fra dette samt nedenstående forsøg med stileopgaver til kommunens skoler fik os ledt på rette spor i forhold til, hvordan det er mest frugtbart, at inddrage børnevinklen. Mere om dette senere.

Stileprojektet

Vi forsøgte også at søsætte et andet projekt for at inddrage børnene, men beklagelig vis var vi heller ikke heldige med dette. Stileprojektet havde de samme visioner og formål i forhold til vidensindsamlingen som bedsteforældre fortælleværkstedet og gik i al sin enkelthed ud på, at skoleklasser fra det 7. til det 9. klassetrin skulle skrive en stileopgave på baggrund af et interview med et ældre familiemedlem fra Greve Kommune. Projektet blev solgt som et tværfagligt projekt mellem dansk og historie, og på museet udarbejdede vi stileopgaven med spørge- og interview guide. Der var dog ikke nogle af kommunens skoler, som tilmeldte sig. I bagklogskabens klare lys var der muligvis gode grunde hertil: Mange af børnene i skolerne i dag har ikke nødvendigvis familie, der er vokset op i Greve kommune. Dermed bliver det et besværligt emne for læreren at arbejde med, da han/hun ikke kun skal indpasse projektet i den planlagte læseplan, men også skal finde en løsning på, at flere elever i klassen ikke kan løse opgaven. Dertil var det måske også den forkerte måde at gribe børneperspektivet an på. Den kommende udstilling skal være vedkommende for nutidens børn, men de har reelt ikke nogen viden eller oplevelser at bidrage med selv. Det førte derfor til et tredje type arrangement med fokus på børnevinklen. Vi tog i stedet fat i de voksne børn af vores tidligere deltagere, der var vokset op i Greve. De skulle fortælle os, hvilke historier, emner og erindringer, der var vigtigt og spændende for dem som børn. Børn interesserer af historier de kan relatere til – sås om andre børns liv og leg.

Seminar for borgernes børn

”Seminar for borgernes børn” som arrangementet kom til at hedde, blev arrangeret i samarbejde med historiefortæller og konsulent Lena Bjørn, som har specialiseret sig i at skabe et forum, hvor folk gennem fortællinger bliver inspireret og hjulpet i gang med at erindre og fortælle deres egne

historier. Deltagerne skulle, som ved de tidligere arrangementer, kommentere og supplerer hinandens fortællinger for også at frembringe forskellighederne. Vi valgte at arrangere seminariet rundt om nogle af de mest centrale temaer fra de tidligere arrangementer. Hermed lod vi ”børnene” fortælle indenfor de samme rammer, som deres forældre – bare fra børnesynsvinklen.

Deltagerne var meget fortællelystne, og selvom de i alder spændte fra 20erne til 50erne, var der ikke

nogen problemer med at holde en inspirerende samtale kørende. Dette skyldes i høj grad den strukturering af aftenen, som Lena Bjørn havde foranstaltet i samarbejde med museet. Først skulle deltagerne fortælle i små grupper på 3 og siden i plenum. Dette afstedkom, at der hele tiden skete noget, og at arrangementet føltes fremadskridende. Strukturen gav også deltagerne mulighed for både at fortælle i

mere trygge rammer i grupperne og for at kommentere på hinandens indlæg i plenum. Denne fremgangsmåde skaffede mere dybdegående viden til museet, idet gruppernes snak blev optaget på mp3, så vi også fik de historier med, som ikke blev fortalt i plenum bagefter. Når deltagerne fortalte i grupper, var der plads til, at alle kom på banen – også dem, der ikke ville byde ind i plenum. Endelig ser det ud til, at denne måde at organisere det på var gunstig i forhold til at få kontraster frem. I de tidligere arrangementer synes deltagerne ind imellem at have tendens til at give hinanden ret i stedet for at diskutere. Når deltagerne til dette seminar først skulle fortælle i grupper uden at vide, hvad de andre grupper snakkede om, kom der helt naturligt divergerende historier og forskellige meninger frem. De fra tilflytterkvarteret blev fx sat sammen i én gruppe og de gamle

Greve-boere sammen i en anden under temaet ”tilflytter eller greve-boer”, hvilket afslørede, at de modsætninger de to grupper havde oplevet var forskellige. Dette var nogle synspunkter, som havde været svære at få belyst, da vi diskuterede samme emne i forbindelse med forumteatret med forældre generationen. Alt i alt må man konkludere, at dette arrangement var en kæmpe succes. Museet fik en stor mængde brugbar og spændende viden, og der er masser at gå videre med. Desuden udtrykte alle deltagerne, at de havde haft en hyggelig og underholdene aften. De ville alle meget gerne komme igen og hjælpe museet yderligere.

Indsamlingsdage

I foråret 2010 tog museet et nyt initiativ i forhold til borgerinddragelsens karakter. Som pilotforsøg til fortsættelsen af projektet arrangeredes nogle indsamlingsdage med henblik på at afprøve om dette kunne være en god metode, som museet skal forfølge yderligere. Det var det.

Bag ideen med indsamlingsdagene lå den tanke, at vi ikke ville nøjes med at samle viden og historier ind, men også begynde den materielle indsamling til den kommende permanente udstilling. Og hvem ville være mere oplagte at spørge om hjælp end de mennesker, der allerede havde bidraget med så mange fortællinger. Derfor inviteredes alle projektets tidligere deltagere til et arrangement, hvor de kunne aflevere fotos, genstande og arkivalier som enten havde relation til de tidligere fortalte historier, eller som kunne bidrage med nye. Borgerne skulle på den måde også inddrages i forhold til meninger og ønsker omkring, hvad de rent fysisk kunne tænke sig (eller forventede) at støde på i den kommende udstilling. Således var arrangementet også en måde for museet hvorpå der kunne samles inspiration til senere erhvervelse af materiel kultur for at belyse perioden 1915-1990. Forløbsmæssigt afleverede deltagerne først personligt deres medbragte ting til museumspersonalet, hvorefter de skulle fortælle om det indleverede i plenum. Hermed fik de andre deltagere mulighed for at stille spørgsmål, kommentere og komme med deres eventuelt egne historier i forbindelse med den pågældende genstand.

Ved afholdelse af arrangementet fik vi alt lige fra sølvbryllupskjoler, kameraer, en gul Madam blårand og billeder af særlige begivenheder. Vi fik også en farsrører, en lampe, noget hverdagstøj, en rulle hessian med tilhørende værkstøj m.m. Da de begyndte at fortælle i plenum kom de andre deltagere i tanke om, at de da også havde det og det derhjemme, men ikke lige havde tænkt på at tage den/det med. Især da snakken faldt på, at museet eventuelt gerne ville lave en interiørudstilling sporedes deltagerne ind på, at museet kunne bruge særligt det hverdagsagtige. Og her berøres arrangementets største fordel: at det mere end noget andet inspirerede deltagerne (og de hinanden) til at komme i tanke om endnu flere ting, de kunne bidrage med. Udfordringen for museet bliver, at fastholde dem i disse tanker og eventuelt lave et arrangement mere.

Rekruttering af deltagere

Greve Museum mener, at borgerinddragelse er et yderst vigtigt element i jagten på at gøre museerne mere relevante og nærværende for publikum – især for ikke-brugere. Den er vigtig for at indgyde en ejerskabsfølelse af det lokalhistoriske museum, som gør, at borgerne bliver engageret heri og ikke mindst medvirker til, at de kan spejle sig i dets udstillinger. Men det kan være en stor udfordring for museerne at aktivere borgerne. I starten af projektet havde museet svært ved at skaffe deltagere, men dette ændrede sig siden hen i takt med, at erfaringerne strømmede ind.

De inviterede til det indledende cafe seminar var bestyrelsesmedlemmer fra forskellige af kommunens grundejer- og boligforeninger, bylaug og skolebestyrelser. Dertil inviteres nogle historiske foreninger og Greve Museums Venner. Skolebestyrelserne var udvalgt for at tilføre projektet yngre deltagere, ligesom grundejer- og boligforeningerne var udvalgt efter forskellige boligformer. På denne måde stræbte museet efter at sikre en så bred repræsentation som muligt. Netop denne skare var inviteret, da der er tale om mennesker, der i kraft af deres medlemskab allerede har vist sig interesseret i lokalområdet.

I alt blev 230 personer inviteret, men kun 26 deltog. Heraf var 8 ”nye” museumsgængere. Bortset fra fem tilhørte alle deltagerne desuden aldersgruppen 60-90 år, hvilket dog betyder, at museet stort set ramte den aldersdifferentiering, der var forventet. Da deltagerne skal have levet i Greve i mere end 20 år for at have erindringer fra den pågældende periode og samtidig have haft en vis alder i den periode, kunne vi kun have ønsket lidt flere deltagere i alderen 30-50 år på dette tidspunkt i borgerinddragelsesprojektet.

For at få fat i flere deltagere, især nogle som ikke var brugere af museet i forvejen til de efterfølgende arrangementer, blev de oprindeligt inviterede opfordret til at tage en ven eller bekendt

med. På denne måde fik museet hele tiden nye ansigter til arrangementerne. Dette fungerede over al forventning og på nuværende tidspunkt er over halvdelen af projektets samlede deltagere ikke-brugere af museet. Projektet har således formået ikke kun at indsamle viden til den nye udstilling, men også at udbrede kendskabet til museet, og vi fik fortællinger, vi ellers havde svært ved at opsøge. Også kontakten til museets gamle kendinge har nydt godt af borgerinddragelsen. Gennem arrangementerne er vi kommet tættere på borgerne, og de har lært hinanden at kende. Således er tre af deltagerne gået sammen om at danne museets nye frivillige havelaug.

Fokusgruppeinterviewene

Endnu mere omhyggelig med invitationsstrategien var vi, da vi inviterede til projektet tredje trin: fokusgruppeinterviewene. Ved at gennemgå materialet fra tema aftenerne fandt vi til de af deltagerne frem, som havde fortalt mere eller mindre om deres brug af cyklen, da denne var den første genstand for fokusgruppeinterviewet. Disse personer samt en ven eller bekendt inviteredes. Inden den skriftlige invitation sendtes ud, ringede vi yderligere ud til de udsete for at orientere om arrangementet og for at få tilsagn om deltagelse på forhånd. Dette havde overraskende god effekt. Alle undtagen en indvilligede i at deltage. Det drejede sig om i alt 10 personer. Denne gang lod vi desuden to mulige datoer være valgfrie for deltagerne, hvilket også gav positive resultater. Ugen efter fulgte vi op på de udsendte invitationer ved at ringe ud til de deltagere, der ikke havde tilmeldt sig endeligt. Alle tilmeldte sig og de fleste medbragte også en eller flere gæster. De to cykel arrangementer indbefattede i alt 12 deltagere, hvoraf 5 var nye på museet. Samme fremgangsmåde og succes gjorde sig også gældende for fokusgruppeinterviewene omkring hjemmet samt for resten af borgerinddragelsens arrangementer som helhed.

Borgernes børn

Det fungerede ligeledes rigtig fint, at inviterede den yngre generation gennem deres forældre / ved at bruge vores opbyggede netværk af borgere. Til det aller første cafe-seminar inviterede vi også folk i denne aldersgruppe, men fik kun tilmeldinger fra 3-4 af dem. Til dette arrangement inviterede vi i alt 24 personer. Vi fik 9 tilmeldinger, og mange af de afmeldte svarede, at de var forhindret i at komme netop den dag, men ellers gerne ville have deltaget. Taget i betragtning at mange af de inviterede boede langt væk fra Greve, kan 9 tilmeldinger ud af 24 inviterede betragtes som pænt. To af de inviterede "børn" havde desuden selv gæster med til arrangementet.

Værd at bemærke er det dog, at det var småt med tilmeldinger, der kom af sig selv. De skulle lige huskes på arrangementet ved venlige e-mails.

Indsamlingsdagene

Til indsamlingsdagene inviterede vi alle de borgere, der havde deltaget i borgerinddragelsesarrangementet. Det gjordes ud fra den tese, at der ikke ville være nogle mere oplagte at invitere end dem, der allerede har givet os så mange historier. Der var desværre en lavere tilmeldingsprocent til disse arrangementer end håbet. Dog ikke dårlig. Den første dag havde vi 13 deltagere og den anden 4. Det er 17 ud af 45 inviterede. De, vi snakkede med, mente ikke, at de havde nogle ting at byde på, hvilket hænger sammen med den generelle misforståelse af, hvad der er interessant for museer. Folk tror, det skal være noget særligt, noget med en spændende historie tilknyttet eller noget der i hvert fald ikke bare er ganske almindeligt og nedslidt. Som beskrevet ovenfor var det dog netop denne fordom, som dette arrangementet var velegnet til at nedbryde.

Alt i alt må det konkluderes, at vores måde at rekruttere deltagere til projektet på, altså ved at udnytte de første 26 deltageres personlige netværk, har fungeret rigtig godt. De venner og bekendte, som blev inviteret til de første arrangementer har siden hen taget *deres* venner og bekendte med til de efterfølgende arrangementer, og vi har således hele tiden udvidet vores borgerkreds og netværk i lokalsamfundet. På denne måde har projektet også hele tiden fået tilført deltagere, som ikke var brugere af museet i forvejen. Ved hjælp af dette netværk voksede vores oprindelige deltagerkare på 26 personer til projektets i alt 57 inddragede borgere. Heraf er 38 nye på museet.

Materiale

Ved alle projektets arrangementer har museet sørget for at indsamle forskellige former for materiale til det videre arbejde med udviklingen af den nye permanente udstilling. Herunder er der løbende blevet ført en udførlig logbog, hvor både det daglige arbejde og projektets løbende tiltag er noteret. Her er de metodiske overvejelser og generelle refleksioner i forhold til de afprøvede metoder og emner også nedfældet. På denne baggrund har det hele tiden været muligt at forbedre arrangementerne fra gang til gang. Således har vi også erhvervet os en stor vidensbank samt ideer til fortsættelse af projektet, hvis vi skulle få mulighed for dette.

Ud over logbøgerne indbefatter det skriftlige materiale en artikel om projektet til tidsskriftet "Danske Museer" samt udførlige indekseringer af samtlige lydoptagelser fra projektets arrangementer. Hvert arrangement er, som det fremgår i det foregående, optaget som mp3 filer og de store forumteater arrangementer er også optaget på film. Der er desuden blevet fotograferet ved

arrangementerne. I alt foreligger et materiale på 451 sider, 58 timers lydoptagelser og 12 timers film.

Afslutning/perspektivering

Vi har altså opbygget en meget hensigtsmæssig viden og nogle gode værktøjer, der skal til for at gennemføre et succesfuldt borgerinddragelsesprojekt, men vi har en række udfordringer og ideer til at følge projektet til dørs, så det bliver forankret bredt i den kommende udstilling. Dette bliver dog kun muligt ved yderligere støtte fra KUAS, da det er meget tidskrævende. Der er brug for at ansætte en tovholder, som løbende har styr på projektet.

På nuværende tidspunkt er vi virkelig ved at få hul på, hvordan vi løbende får udvidet vores kontakt til borgere, der ikke er vant til at bruge museet endsige bidrage til dets viden. Derfor har museet et stort ønske om at fortsætte processen, da det vil bidrage til en stadig udvikling af et muligt borgerinddragelseskoncept og til, at museets kommende udstilling bliver vedkommende og udfordrende for mange. Der er ansøgt om midler hertil hos KUAS i marts 2010. Under forudsætning af denne tildeling vil vi nu tage fat på tre trin i borgerinddragelsesprocessen:

- a) Fortsætte med taktile workshops og forumteater
- b) Arrangere borgergenereret indsamling af relevante genstande, fotos, beklædning og interiør m.v. til den kommende udstilling.
- c) Arrangere borgerinddragende afprøvning og videreudvikling af forskellige udstillingsinstallationer.

Ad.a)

Vi mangler sammen med borgerne at udforske, hvilke yderligere temaer, cafe-dialogen gav stof til, som skal arbejdes videre med gennem forumteater med 10-20 deltagere – og hvilke der egner sig til at blive konkretiseret gennem taktile og aktiverende workshop.

Ad.b)

Borgerne inddrages på forskellig vis i indsamlingsprocessen til den kommende udstilling.

- 1) Blandt både projektets tidligere deltagere og nye deltagere inviteres der til store indsamlingsdage på museet. Borgerne opfordres til at komme med alle de genstande, som de mener, vil være relevant for den kommende udstilling. Borgere, der har deltaget i det tidligere forløb, har allerede gjort opmærksom på en masse sådanne ting og ønsker at bidrage yderligere på denne måde. Hermed får museet mulighed for at vurdere og indlemme genstande og fotos m.m. i samlingen, samt få de enkelte genstandes historier i sammenhæng med den større historie fra tema-aftener og workshops. Til arrangementet bedes borgerne fortælle udvalgte historier bag de indleverede genstande til de andre deltagere, som kan kommentere og tilføje egne historier for at fremme de mangefacetterede perspektiver på de enkelte genstande.

- 2) Deltagerne inddrages desuden i indsamlingsprocessen ved direkte at blive engageret i besøg på kræmmermarkeder, loppemarkeder og lign. sammen med museet for at lede efter og udpege specifikke genstande.

Ad.c)

Borgerinddragende afprøvning og videreudvikling af forskellige udstillingsinstallationer:

Efter indsamling af de første relevante genstande, fotos, beklædningsgenstande, interiør m.m. som kan bruges i den nye permanente udstilling udarbejder museet forskellige potentielle udstillingsinstallationer. Borgerne inviteres herefter til at se, opleve og kommentere disse installationer, hvorefter museet kan videreudvikle og finpudse. Deltagerne vil desuden skulle bidrage med tre skarpe historier på en eller flere af installationens genstande.

Vi håber naturligvis meget på således at kunne fortsætte projektet. Vores erfaringer fortæller os, at projektet har stort potentiale i denne retning. Det kan imidlertid kun gennemføres, hvis der kan ansættes en tovholder på projektet, samt er penge til at indkøbe andre kompetencer udefra i form af konsulenter, som det også er gjort tidligere i projektet.